

УДК 338.3:330.3

А. І. Бєлова,

к. е. н., доц., доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
Академія муніципального управління МОН України, м. Київ

СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ОПЕРАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЄЮ

A. Belova,

PhD, Assistant Professor, The senior lecturer, Department of Foreign Economic Management,
Academy of Municipal Management, Ministry of Education and Science of Ukraine

STRUCTURAL AND DYNAMIC TRANSFORMATION IN THE OPERATING SYSTEM OF ENTERPRISES BUSINESS RESULTS BY IMPLEMENTING TECHNOLOGY MANAGEMENT RESTRUCTURING

Стаття присвячена визначенню та розробленню заходів, методів та процедур у межах технології управління реструктуризацією підприємств в Україні. Їхнє формування здійснено за результатами економіко-статистичного аналізу результативності стратегічного управління сімома пріоритетними напрямками реструктуризації: оновлення, реформування, реорганізації, модернізації, інжинірингу, реінжинірингу та кросінжинірингу виробничо-господарських і техніко-технологічних процесів. Визнано, що нарощення в межах реального сектору економіки держави суспільно-політичних, соціально-економічних та екологічних ризиків збалансованості функціонування, призводять до появи різноманітних видів реальних загроз сталому розвитку регіонів та держави у цілому.

Підтверджено, що недостатність теоретичних, методологічних і методичних розробок з цього питання обумовили необхідність удосконалення системи стратегічного управління реструктуризацією підприємств, реалізованих за синхронного використання принципів системного, комплексного та процесного підходів до розбудови архітектури останньої. Засвідчено потребу у розробленні: а) методичного підходу щодо оцінювання результативності стратегічного управління реструктуризацією за результатами агрегації структурно-динамічних зрушень у межах семи її підсистем за використання єдиного критерію ідентифікації відповідної природи параметрів розвитку підприємств; б) концептуальної моделі стратегічного управління реструктуризацією підприємств при інкорпорації її домінант до положень Стратегій соціально-економічного та сталого розвитку певного регіону.

The article is devoted to the definition and development of measures, methods and procedures within the Technology Management Enterprise Restructuring in Ukraine. Their formation by the results of economic and statistical analysis of the impact of strategic management restructuring seven priority areas: updating, reforming, restructuring, modernization, engineering, reengineering and kross-engineering industrial and economic and technical processes. It is recognized that accumulation within the real economy of the state of socio-political, socio-economic and environmental risk balance function, leading to the emergence of various kinds of real threats to the sustainable development of the regions and the state as a whole.

Lack of theoretical, methodological and methodical developments on this issue led to the need to improve the strategic management of enterprise restructuring implemented by the simultaneous application of principles of systematic, integrated and process approaches to the development of the architecture of the latter.

Been shown need to develop: a) methodological approach for evaluating the effectiveness of strategic management restructuring the results of aggregation of structural and dynamic changes within seven of its subsystems by using a uniform criteria for identifying the appropriate nature of business settings; b) conceptual model of Strategic management in restructuring enterprises incorporation of dominants to the strategies of socio-economic and sustainable development of a given region.

Ключові слова: технологія управління реструктуризацією підприємств, концептуальна модель стратегічного управління, результативність управління реструктуризацією, виробництво інноваційно-інформаційне типу.

Key words: technology management enterprise restructuring conceptual model of strategic management, performance management restructuring, production of innovative information type.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах функціонування національного господарства при постійному нарощенні загроз і ризиків збалансованому та на-

дійному функціонуванню реальному сектору економіки держави пріоритетним завданням у контексті розбудови теорії та економіки управління підприємствами є розв'язання проблем забезпечення результативності стратегічного управління реструктуризацією виробничо-еконо-

мічних систем, що функціонують в умовах ресурсних обмежень. Зазначене обумовлює потребу у визначенні та розробленні комплексу заходів, методів та процедур задля формування дієвої технології управління реструктуризацією підприємств в Україні. Однак реалізація цих завдань стає можливим лише у разі проведення об'єктивного економіко-статистичного аналізу результативності стратегічного управління за сімома пріоритетними напрямками реструктуризації, а саме: оновлення, реформування, реорганізації, модернізації, інжинірингу, реінжинірингу та кросінжинірингу виробничо-господарських і техніко-технологічних процесів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Визнано, що нарощення в межах реального сектору економіки держави суспільно-політичних, соціально-економічних та екологічних ризиків збалансованості функціонування, призводять до появи різноманітних видів реальних загроз сталому розвитку регіонів та держави, у цілому і, відповідно, надійності цілеорієнтованого розвитку підприємств у межах регіональних соціально-економічних систем. Теоретичним і науково-прикладним аспектам дослідження проблем цілеорієнтованого управління структурно-динамічними трансформаціями в межах операційної системи підприємств за результатами впровадження технології управління реструктуризацією присвячено праці вчених-економістів: О. Алімова, О. Амоші, В. Геєця, Б. Данилишина, Л. Дейнеко, Л. Кузьменко, В. Микитенко, С. Шкарлета та ін. (методологічні основи їхніх розробок приведено і деталізовано у окремих наукових роботах, наприклад, у [1—3]). Однак, віддаючи належне теоретичній і практичній цінності попередніх наукових здобутків, існує гостра потреба у формуванні та розбудові в Україні концептуальної моделі стратегічного управління реструктуризацією підприємств із інкорпорацією її базових положень до домінант сучасної Стратегії соціально-економічного розвитку певного регіону і, відповідно, Стратегії забезпечення його сталого розвитку в умовах ресурсних обмежень.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є розробка теоретико-методологічних і науково-прикладних засад формування дієвої технології стратегічного управління реструктуризацією підприємств за результатами економіко-статистичного аналізу ефективності їхнього функціонування при синхронному вико-

ристанні, для побудови адекватної реальним процесам концептуальної моделі стратегічного управління, принципів системного, комплексного та процесного підходів до ідентифікації конститутивно-ключових вимірів результативності реалізації специфічних функцій суб'єктами управління у площині розбудови промислового виробництва інноваційно-інформаційного типу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Слід зазначити, що відомим зокрема є досвід реалізації політики реструктуризації підприємств, яку в межах різних регіональних промислових комплексів Асоціація теплоенергетичних компаній України (АТЕКУ). До її складу афілійовано п'ятдесят вісім провідних промислових об'єднань (доступ до інформаційної бази АТЕКУ — за електронним ресурсом [4]), які виконують виробничо-господарські завдання за такими видами економічної діяльності: промислової теплоенергетики, енергетичного наукоємного машинобудування, електроенергетики, важкого машинобудування тощо. Ці підприємства здійснюють виробничо-господарську, науково-технологічну, енерго-економічну та зовнішньоекономічну діяльність у межах дванадцяти сучасних регіональних промислових комплексів (РПК) України, а саме: Київському, Донецькому, Чернігівському, Луганському РПК, Дніпропетровському, Вінницькому, Житомирському, Запорізькому, Одеському, Полтавському, Харківському та Херсонському, а також у промисловому комплексі м. Київ. Поряд із цим, дванадцять підприємств, що інкорпоровано до складу АТЕКУ, функціонують у Російській Федерації та Білорусії (відповідно, сім та п'ять). Автором, за результатами їхнього функціонування протягом 2011—2013 рр., проводилися системні економіко-статистичні дослідження характеру й спрямованості реалізації стратегії реструктуризації АТЕКУ. При цьому слід відмітити, що сучасний досвід запровадження у практику господарювання стратегічного інструментарію управління реструктуризацією підприємств є особливо актуальним, з огляду на свідчення, які обчислено, проаналізовано та представлено автором статті у таблиці 1 (зокрема, див. данні, приведені у ст. 3—5 за металургійним виробництвом, машинобудуванням і добувною промисловістю), які обчислено за використання статистичної інформації [6—8] та методичного підходу розробленого дослідником і представлено у [9; 10].

Поряд із зазначеним, необхідно вказати, що результативність реалізації політики реструкту-

Таблиця 1. Вагомість впливу ключових факторів і незалежних змінних на процеси реструктуризації підприємств та виміри інноваційної здатності виробничо-економічних систем України, 2008–2013 рр.

Період, роки	Випуск промислової продукції і витрат за окремими видами економічної діяльності за статтями впливу, млн грн.					Інформаційно-управлінський потенціал *	Ефективність інноваційних витрат на 1 працівника промисловості	ВВП, млрд грн.	Ефективність управління інноваційним розвитком *	Індекс зростання ВВП, %
	обсяг випуску продукції	металургійне виробництво	добувна промисловість	машинобудування	інформатизацію та інформаційно-методичне забезпечення *					
<i>l</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
<i>T</i>	<i>k1</i>	<i>k2</i>	<i>k3</i>	<i>k4</i>	<i>k5</i>	<i>k6</i>	<i>k11</i>	<i>k13</i>	<i>k14</i>	<i>K</i>
<i>Ідентифікація трендів незалежних змінних</i>										
2008	1 197,6	256,2	108,7	154,4	0,6	3,58	1,3	481,6	1,49	113,0
2009	908,8	154,8	73,6	93,9	0,4	3,70	1,2	537,7	1,52	112,0
2010	1 202,5	21,9	118,0	127,1	0,5	3,91	1,0	422,7	1,58	116,0
2011	1 190,1	99,7	113,5	128,7	0,5	3,92	0,9	467,5	1,61	115,9
2012	1 290,1	100,7	113,5	128,7	0,5	3,94	0,8	469,5	1,60	115,4
2013*	1 232,5	102,7	118,2	125,1	0,5	3,99	0,8	465,0	1,64	115,0
<i>Коефіцієнти кореляції та детермінації**</i>										
<i>k</i>	0,96	0,98	0,96	0,96	0,69	0,88	-0,98	0,75	0,95	0,67
<i>R</i> ²	0,93	0,96	0,93	0,92	0,47	0,77	0,96	0,57	0,91	0,44
<i>k/K</i>	0,81	0,80	-0,77	0,79	0,78	0,64	0,86	0,64	0,85	0,67
<i>R</i> ² / <i>K</i>	0,66	0,64	0,59	0,61	0,61	0,40	0,58	0,48	0,72	0,54
<i>k</i> _{<i>i+1</i>} ^{<i>i</i>}	0,59	0,94	0,99	0,89	0,89	0,96	-0,69	-0,70	-0,98	0,63

Джерело: систематизовано та розраховано автором за використання методичних підходів, які представлено у джерелах [9; 10];

* Попередні дані, обчислені за свідченнями, наведеними у джерелах [6 — 8];

** *k* — коефіцієнт кореляції; *R*² — коефіцієнт детермінації часового тренду; *k/K* — коефіцієнт кореляції між незалежною змінною і залежною; *R*²/*K* — коефіцієнт детермінації впливу незалежної змінної на залежну; *k*_{*i+1*}^{*i*} — парний коефіцієнт кореляції.

ризації підприємств, що входять до складу Асоціації теплоенергетичних компаній України забезпечено, наразі, вертикальною і горизонтальною інтеграцією учасників процесу "виробництво — переробка — споживання" на різних рівнях управління [5]. При цьому результативність використання цього інструментарію є відмінною для виробничо-економічних систем, що функціонують у інших регіонах держави. Хоча, за кожним із регіонів стратегічний набір (сукупність інструментарію, що забезпечує результативність реструктуризації) має свої відмінності, проте, досвід співпраці з суб'єктами управління АТЕКУ засвідчує про наступне: розробка і обґрунтування основних положень Стратегії управління реструктуризацією повинні: а) передбачати умови функціонування певного виду економічної діяльності, в межах якого підприємство виконує свої функції; б) враховувати вимоги до результативності реалізації модернізаційних процесів, які визначені державними програмами розвитку як окремого регіону, так і промисловості у цілому; в) положення Директив ЄС, які затверджено й обґрунтовано для національної промисловості в контексті забезпечення сталого розвитку держави та її інкорпорації до передових країн світу, залучених до європейського співтовариства; г) зважати на рівень дієвості сучасного механізму реструктуризації в контексті нагальності потреб щодо удосконалення нормативно-правового за-

безпечення інноваційно-інвестиційної діяльності, добору прогресивних проектів, затвердження цільових програм тощо; д) фіксувати ступінь доступності інформаційно-методичних ресурсів та наявність інтелектуалізованих баз знань (загальних і спеціалізованих) задля забезпечення об'єктивності обґрунтування відповідної системи показників та розробки методичних підходів до оцінки і прогнозування стратегічного управління реструктуризацією підприємств.

Передусім, зазначимо, що досвід апробації авторських рекомендацій щодо розробленої і обґрунтованої у роботі Концепції стратегічного управління реструктуризацією підприємств в контексті розбудови промислового виробництва інноваційно-інформаційного типу пов'язані із: а) різноманітною специфікою функціонування сучасних РПК та наявністю відмінних за дієвістю і результативністю систем стратегічного управління реструктуризацією підприємств, що належать до різних галузей промисловості; б) і, як відомо, з особливостями реалізації простору цільових функціоналів сучасної системи стратегічного управління реструктуризацією як на рівні регіону (яка є наразі не однозначною за своїми потенційними здатностями і функціональними характеристиками), так і в межах кожного ПП (у т.ч., і наукоємних ПП), так і на рівні певної виробничо-економічної системи; в) використовуваною і визнаною суб'єктами управління моделлю

утримання/ підтримання достатнього рівня конкурентоспроможності кожного підприємств і окремих видів економічної діяльності. При цьому, маємо на увазі також і специфічність запроваджуваних у державі фіскального механізму, політики кредитування, нормативно-правового забезпечення і підтримки наукоємних виробництв, а також об'єктивністю науково-дослідних галузевих розробок, дієвістю стратегічних програм, яких наразі у реальному секторі економіки налічується понад двохсот дванадцяти.

У цій відповідності, зазначимо, що підтверджений суб'єктами управління підприємствами, які входять до складу АТЕКУ [5; 9], позитивний досвід розробки та реалізації політики реструктуризації засвідчує потребу і нагальну необхідність використовувати у практиці господарювання наступні аргументи на користь застосування певного складу технології стратегічного управління задля термінового запровадження доктринальних положень обґрунтованої у автором статті Концептуальної моделі стратегічного управління реструктуризацією підприємств і, відповідного, прикладного інструментарію забезпечення результативності, а саме:

1) при застосування вихідних положень Концепції стратегічного управління реструктуризацією підприємств в Україні імовірносною є висока погодженість характеристик і цільових орієнтирів, визнаних у межах як у Стратегії промислового зростання промисловості, так і в межах Стратегії соціально-економічного розвитку певного регіону та Стратегії забезпечення сталого розвитку останнього. Зазначене передбачатиме врахування усієї сукупності важелів та регуляторів, сформованих у межах організаційно-економічного механізму стратегічного управління реструктуризацією підприємств та реалізації його дії за використання сучасних принципів просторової кластеризації РПК (за трьома групами розмежування каскадних форм організації міжгалузевої і міжрегіональної взаємодії) із урахуванням вимог до забезпечення збалансованого рівня конкуренції у галузях та виробництвах і, відповідно, з можливістю залучення до модернізаційних процесів наявного стратегічного потенціалу підприємств та їхнього потенціалу системно-універсального функціонування задля формування стратегічних і конкурентних переваг виробничо-економічних систем;

2) ущільнення міжгалузевої та міжрегіональної взаємодії з поширенням досвіду використання результативних технологій стратегічного управління реструктуризацією підприємств і впровадження новацій в контексті кардинальної модернізації й оновлення промислового виробниц-

тва (а також, реформування, реорганізації, інжинірингу тощо);

3) можливість здійснення внутрішньогалузевої та внутрішньоорганізаційної спеціалізації і стандартизації в межах підприємств при підвищенні продуктивності праці та забезпеченні збалансованості функціонування суміжних виробництв;

4) максимізація прибутку при мінімізації витрат на впровадження нововведень, інновацій чи реалізації того чи іншого типу політики реструктуризації як на макро-, так і на мікро рівнях;

5) можливість реалізації дієвих функцій співробітництва між державою й суб'єктами бізнесу у сфері стратегічного управління реструктуризацією підприємств задля усунення загальних проблем інноваційного зростання в межах певного регіону, корегування змісту не лише його Стратегії соціально-економічного розвитку, а й Стратегії забезпечення сталого розвитку.

Таким чином, на рисунку 1 у загальному виді автором статті представлена концептуальна модель стратегічного управління реструктуризацією підприємств, що використовується суб'єктами управління АТЕКУ для інкорпорації приватного організаційно-економічного стратегічного управління реструктуризацією підприємств до загальнодержавного інструментарію Стратегій соціально-економічного та сталого розвитку певного регіону.

Як видно зі свідчень, наведених на рисунку 1, доміанти організаційно-економічного механізму стратегічного управління реструктуризацією підприємств повинні буди інкорпорованими (і адаптованими) детермінант Державної цільової економічної програми розвитку промисловості України до 2017 року та затверджених на державному рівні моделей Стратегії соціально-економічного розвитку та Стратегії забезпечення сталого розвитку певного регіону держави. Відтак, за їхнього урахування і надалі слід суб'єктам управління підприємств реалізувати й визначати зміст і склад технології управління виробничо-господарською, техніко-технологічною, організаційно-, енерго- й екологічною та зовнішньоекономічною діяльністю у цілому, а також процесами реструктуризації, зокрема (її запропоновано у практику для використання корелянтами АТЕКУ у 2010 р.). Об'єктивність і адекватність технології управління реструктуризацією та авторські твердження засвідчено і економіко-статистичними результатами провадження фінансово-економічної діяльності підприємствами АТЕКУ (табл. 2) протягом 2011—2013 рр.

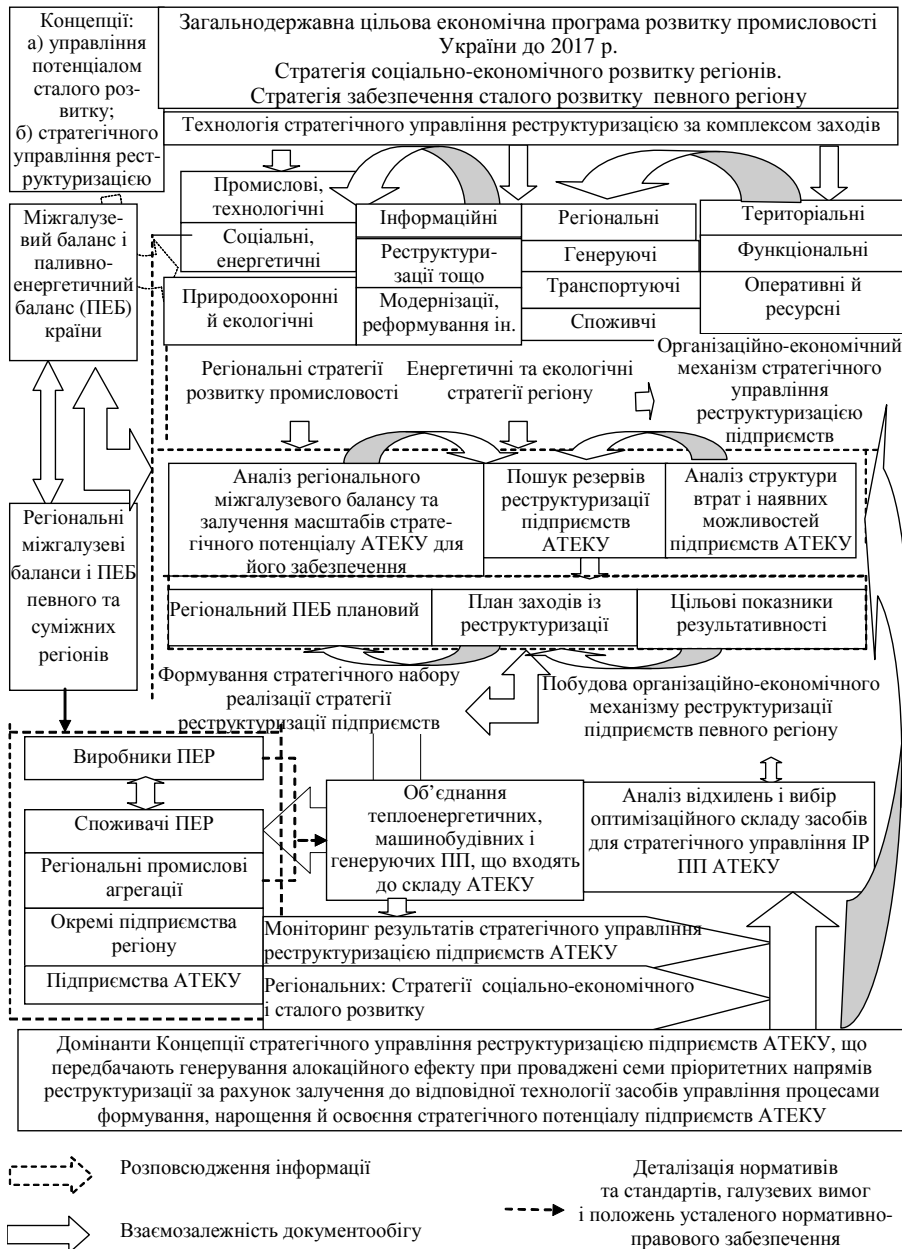

Рис. 1. Концептуальна модель інкорпорації організаційно-економічного механізму стратегічного управління реструктуризацією підприємств до інструментарію Стратегії соціально-економічного розвитку регіону

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Певним чином підсумовуючи результати оцінювання структурно-динамічних зрушень на підприємствах АТЕКУ, визнаємо, що відповідного типу технологією управління слід передбачити наступне:

1) запровадження у практику визначені, а також прийнятні для усіх суб'єктів господарювання і затверджені для кожного регіону, де функціонують підприємства АТЕКУ, процедури із розробки їхнього організаційно-економічного меха-

нізму стратегічного управління реструктуризацією, а також уточнення алгоритму реалізації дії останнього;

2) оперативний добір стратегічного інструментарію (певного типу регіональної політики реструктуризації підприємств), які забезпечують результативність реалізації на практиці Стратегії соціально-економічного та Стратегії забезпечення сталого розвитку певного регіону із узгодженням визначальних характеристик за міжгалузевими балансами в межах Державної економічної програми розвитку промисловості України до 2017 р.;

Таблиця 2. Фінансово-економічні показники результативності функціонування підприємств АТЕКУ за наслідками реалізації технології стратегічного управління реструктуризацією (тис. грн., у цінах 2012 р.)

Показники доходів і залучень та витрат	ПП «Київ», НВВМК «Електромеханіка»			ЗАТ «Украгро-Промкомплекс» АТЕКУ			Філія ПП Енергоремонт АЕК «Київенерго»		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт і послуг)	30206,0	35683,0	44485,0	42361,0	51560,1	69559,0	20021,0	30231,0	36225,0
Операційні доходи	1321,1	1702,1	423,0	4245,0	4979,0	8002,0	1009,0	1205,0	923,0
Доход: участь у капіталі	302,1	332,1	332,0	223,4	-	890,0	201,0	301,0	312,0
Інші фінансові доходи	122,0	187,0	19070,0	8534,6	104886,6	46536,0	1677,0	1853,0	3453
Усього надходжень	31951,1	37904,2	64310,0	55364,0	161425,7	133987,0	22908,0	33590,0	40913,0
Матеріальні затрати	3234,0	3873,0	3300,0	3452,0	4963,0	5347,5	3004,0	3134,0	3278,0
<i>у т.ч.: інноваційні витрати підприємств</i>	<i>924,0</i>	<i>1021,0</i>	<i>1311,0</i>	<i>1211,0</i>	<i>1543,2</i>	<i>1743,1</i>	<i>565,0</i>	<i>1322,1</i>	<i>1431,0</i>
<i>внутрішні науково-дослідні розробки</i>	<i>-</i>	<i>534,0</i>	<i>722,0</i>	<i>522,0</i>	<i>654,0</i>	<i>632,0</i>	<i>-</i>	<i>564,0</i>	<i>689,0</i>
<i>придбання машин, обладнання та програмного забезпечення</i>	<i>564,0</i>	<i>-</i>	<i>221,0</i>	<i>467,0</i>	<i>256,0</i>	<i>324,0</i>	<i>245,0</i>	<i>287,1</i>	<i>241,0</i>
<i>придбання зовнішніх знань</i>	<i>-</i>	<i>235,0</i>	<i>152,0</i>	<i>-</i>	<i>324,0</i>	<i>389,0</i>	<i>-</i>	<i>126,0</i>	<i>225,0</i>
<i>навчання та підготовка персоналу</i>	<i>-</i>	<i>152,0</i>	<i>180,0</i>	<i>-</i>	<i>208,0</i>	<i>220,1</i>	<i>256,0</i>	<i>289,0</i>	<i>125,0</i>
<i>ринкове провадження інновацій</i>	<i>360,0</i>	<i>100,0</i>	<i>36,0</i>	<i>222,0</i>	<i>102,2</i>	<i>181,0</i>	<i>64,0</i>	<i>56,0</i>	<i>151,0</i>
Витрати на оплату праці	4221,0	5389,0	5234,0	4532,0	6221,0	6214,5	4672,0	5823,0	5641,0
Соціальні відрахування	1287,0	1879,0	1837,0	1324,0	1921,0	2060,0	1674,0	1945,0	2113,0
Амортизація	1265,0	1386,0	1888,0	1276,0	1412,0	1489,5	1356,0	1578,0	1889,0
Інші операційні витрати	7564,0	8669,0	15785,0	8643,0	9001,0	8371,5	6865,0	9221,0	10547,0
Адміністративні витрати	4765,0	5231,0	4907,0	657,0	632,5	614,0	4311,0	5780,0	5694,0
Витрати на збут	327,0	229,0	226,0	356,0	322,5	336,0	-	121,0	130,0
Інші операційні витрати	1347,0	1567,0	635,0	1359,0	1641,0	1591,0	1026,0	1987,0	1689,0
Усього витрат	24012,0	28223,0	33812,0	21599,0	26114,0	26024,0	29589,0	29589,0	30081,0
Результативність управління фінансово-економічною діяльністю підприємств	<i>1,3</i>	<i>1,4</i>	<i>1,9</i>	<i>2,6</i>	<i>6,2</i>	<i>5,2</i>	<i>1,0</i>	<i>1,1</i>	<i>1,4</i>

Джерело: обчислено та систематизовано автором статті за свідченнями, викладеними у статистичних джерелах, які репрезентують результати діяльності досліджуваної кількості підприємств АТЕКУ [4; 5; 9].

3) розбудову семи наступних базових підсистем у межах оновленої структури системи стратегічного управління цими процесами, а саме: а) ущільнення виробничо-господарських, суспільно-політичних, еколого-економічних та техніко-технологічних зв'язків; б) забезпечення та раціоналізації освоєння природо-ресурсних (матеріальних), системно-універсальних, глобальних і факторних потенціалів;

в) удосконалення регулювання, координації та взаємодії; г) підвищення інноваційної здатності та нарощення когнітивно-інформаційного забезпечення на підприємстві; д) оптимізації підсистеми контролювання і коригування; ж) забезпечення об'єктивності інформаційно-методичної бази підприємства; з) регенерації та консолідації діяльності суб'єктів управління — структурно-динамічних параметрів розвитку

кожного підприємства, за результатами реалізації дії яких буде здійснюватися реалізація технології стратегічного управління реструктуризацією виробничо-економічних систем.

Література:

1. Алимов О.М. Стратегічний потенціал — сукупні можливості національної економіки по досягненню цілей збалансованого розвитку [Текст] / Микитенко В.В., Алимов О.М. // Продуктивні сили України: науково-теоретичний економічний журнал. — К.: РВПС України НАН України, 2006. — № 1. — С. 135—151.

2. Данилишин Б.М. Макросистемна еволюція української економіки: монографія [Текст] / Данилишин Б.М., Микитенко В.В. — У 2 т. — Т. 2. — К.: РВПС України НАН України, Вид-во ЗАТ "Нічлава", 2008. — 210 с.

3. Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку: монографія [Текст] / [Геєць В.М., Кіндзерський Ю.В., Микитенко В.В., Якубовський М.М. та ін.]; за ред. канд. екон. наук Ю.В. Кіндзерського; НАН України; Ін-т економіки та прогнозування НАН України. — К.: Вид-во ІЕП НАН України, 2009. — 928 с.

4. Статистична база даних Асоціації теплоенергетичних компаній України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ateku.org.ua/>

5. Барканов В.І. Факторний аналіз попиту та пропозицій на внутрішньому ринку товарів і послуг [Текст] / Барканов В.І. // Національне господарство України: теорія та практика управління. Збірник наукових праць. — К.: РВПС України НАН України, 2010 — 268 с. — С. 28—37.

6. Промисловість України у 2008 — 2010 рр.: Статистичний збірник / За ред. Л.Д. Овденко. — К.: Державна служба статистики України, 2011. — 307 с.

7. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2012 рік // Електронний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

8. Статистичний щорічний Україна за 2012 рік / За ред. О.Е. Осауленка. — К.: Державна служба статистики України, 2013. — 552 с.

9. Барканов В.І. Економіко-статистичне моделювання основних детермінант процесу реалізації промислової продукції та прийняття оптимізаційних рішень [Текст] / В.І. Барканов // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: ["Розвиток продуктивних сил України: від В.І. Вернадського до сьогодення"], (20.03.2009, м. Київ): — У 3-х ч. / РВПС України НАНУ. — К.: РВПС України НАН України, 2009. — Ч. 3 — 2011. — С. 339—341.

10. Микитенко В.В. Формування комплексної системи управління енергоефективністю в галузях промисловості: [монографія] [Текст] / В.В. Микитенко. — К.: Об'єднаний інститут економіки НАН України, Вид-во "Екс'Об", 2006. — 337 с.

References:

1. Alimov, O.M. and Mikitenko, V.V. (2006), "Strategic capacity — total capacity of national economy to achieve the goals of sustainable development", *Produktivni sili Ukraini*, vol. 1, pp. 135—151.

2. Danilishin, B.M. and Mikitenko, V.V. (2008), *Макросистемна еволюція української економіки [Macrosystem evolution Ukrainian economy]*, Vyd-vo ZAT "Nichlava", Kyiv, Ukraine.

3. Hieiets', V.M. Kindzerskyj, Yu.V. Mykytenko, V.V. and Yakubovs'kyj, M.M. (2009), *Potensial natsional'noi promyslovosti: tsili ta mekhanizmy efektyvnoho rozvytku [Potential National industry: goals and mechanisms for effective development]*, IEP NAN Ukraïni, Kyiv, Ukraine.

4. Association of thermal power companies in Ukraine (2014), "Statistical Association database of thermal power companies in Ukraine" *Statistichna baza danix asociacii teploenergetichnix kompanij Ukraïni*, [Online], available an: <http://www.ateku.org.ua/> (Accessed: 20.07.2014).

5. Barkanov, V.I. (2010), "Factor analysis of supply and demand in the domestic market for goods and services", *Nacionalne gospodarstvo Ukraïni: teoriya ta praktika upravlinnya*, pp. 28—37.

6. Ovdenko, L.D. (2011), *Promislovist Ukraïni u 2008—2010 rr.: Statistichnij zbirnik [Industry of Ukraine in 2008—2010 y.]*, Derzhavna Sluzhba Statistiki Ukraïni, Kyiv, Ukraine.

7. SSC of Ukraine (2012), "The volume of sales industrial products by type of activity for 2012", available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 26 August 2014).

8. Osaulenko, O.E. (2013), *Statystichnyj scho-richnyk Ukraina za 2012 rik [Statistical Yearbook of Ukraine for 2012]*, SSC of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

9. Barkanov, V.I. (2009), "Economic and statistical modeling of the basic determinants of the process of implementation industrial production optimization and decision-making", *Rozvytok produktyvnykh syl Ukrainy: vid V. I. Vernads'koho do s'ohodennia [Development of Productive Forces of Ukraine: from V.I. Vernadsky times to today]*, *Mizhnarodna Ekonomichna konferentsiya [International economic conference]*, Kyiv, Ukraine, 20.03.2009, pp. 339—341.

10. Mikitenko, V.V. (2006), *Formuvannia kompleksnoi systemy upravlinnia enerhoefektyvnistiu v haluziakh promyslovosti [Formation of the complex control system energy efficiency in industrial sectors]*, Vyd-vo "Eks'Ob", Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 11.08.2014 р.